

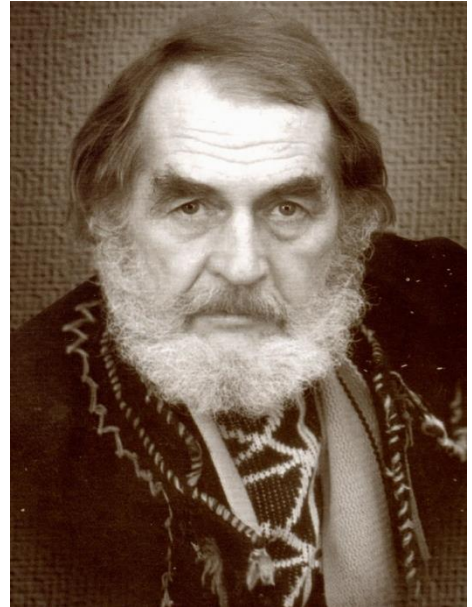
Він прагнув волі, справедливості й добра

(20 серпня – 82-а річниця від дня народження Тараса Мельничука)

Тарас Юрійович Мельничук (* 20 серпня 1938, с. Уторопи, Косівський повіт, Станіславське воєводство – † 29 березня 1995, Коломия; похований в рідному селі на рідному обійсті) – український поет-дисидент, в'язень радянських таборів та жертва репресивної психіатрії.

Лауреат Шевченківської премії (1992).

Один із найталановитіших і найтрагічніших українських поетів другої половини ХХ століття, патріот України Тарас Мельничук народився і помер на рідній землі, в рідних Карпатах, віддавши життя і творчість боротьбі за Українську державу. Життя його було коротким і трагічним. Тарас прожив лише 58 років, з яких майже половину провів у тюрмах,

колоніях, зонах, “психушках”. Сильний духом, творчо потужний, за своє життя видав книжки: “Несімо планеті любов” (1967 р.), «Із-за ґрат» (Торонто, 1982), Строфи з Голгофи» (1990), “Князь роси” (1990 р.), “Чага” (Коломия, 1994 р.), решта його віршів могли би скласти багатотомне видання.

За назвою збірки віршів, відзначеної Шевченківською премією, поета часто називають Князем роси. У цій чистій росі вічно випромінюватиметься сонце бентежної душі великого Князя української поеми.

Т. Мельничук працював у різних віддалених місцях колишнього СРСР: вантажником, молотобійцем, будівельником. Був журналістом, працівником Косівської районної газети. Вчився у Чернівецькому університеті, в Московському літературному інституті. Але насамперед він був поетом, якого боліли пюдська кривда, неправда, несправедливість, який прагнув людяності, добра, краси, правди.

Двічі поета кидали за ґрати: в 1972 та 1978 роках. За найстрашніший в комуністичній імперії злочин — одверто висловлену любов до України.

Тюрми, концтабори, переслідування зруйнували здоров'я поета, а невлаштованість життя, бездомність після виходу з ГУЛАґу доконали його. Злі люди спалили в 1990 р. хату поета, і хворий Тарас змушений був поневірятися по чужих квартирах. Зболіле серце Т.араса Мельничука зупинилося в лікарні м. Коломия 29 березня 1995 року. Похований поет, як і заповів, на рідному батьківському обійсті.

Він багато писав, але не так, «як усі». Мав новаторський талант. Увібрав у себе вільний дух карпатських гір і розмай східноукраїнських степів.

Міг за ніч написати 15-20 віршів. Ніколи їх не правив, тому вони не завше рівні. Фізично не вправлявся їх записувати: вірші самі приходили з Неба, від Місяця, якого дуже любив. Не дбав про їх збереження. Більше їх пропало, ніж збереглося.

Не озирався ні на кого – тільки на свою Україну, до якої був прикутий словом. «Справжній Тарас Мельничук – у своїй поезії. Там його шукаймо» (М. Жулинський).

Іменем Тараса Мельничука названо дві літературні премії:

– Коломийська міська літературна премія імені Тараса Мельничука (щороку 19 серпня, на День міста в Коломії вручають міську літературну премію імені Т. Мельничука)

– Премія «Князь роси» (заснована товариством «Плин» та «Буковинським журналом»)

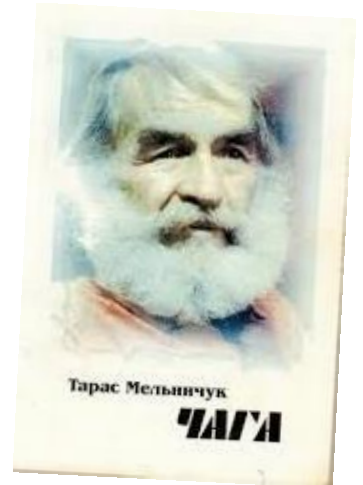
Також, з 14 жовтня 2009 р. в Івано-Франківську було започатковано щорічний Літературний фестиваль імені Тараса Мельничука

Прижиттєві видання

- Несімо любов планеті (– Ужгород: Карпати, 1967. – 42 с.)
- Із-за ґрат (– Торонто: Смолоскип, 1982. – 84 с.)
- Строфи із Голгофи (Велика Британія, 1990) – тривають дискусії чи ця книжка справді була видана.
- Князь роси (– Київ: Молодь, 1990. – 152 с.)
- Чага (– Коломия: Вік, 1994. – 175 с.)

Посмертні видання

- Твори в трьох томах. (Коломия: Вік, 2003)
- Князь роси: вибране (Київ: А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА, 2012. – 288 с.)
- Моє ліплення оленя. (Брустурів: Дискурсус, 2018)

Список літератури

Зварич І. Ювілей Князя Роси : [про поета Тараса Мельничука] / Ігор Зварич // Вільний голос. – 2013. – 5 верес. – С. 12.

Курищук В. Неопублікований вірш Тараса Мельничука :[знахідки] / Василь Курищук // Галичина. – 2017. – 21 верес. – С.13.

Лазарук М. Магія Князівської Роси: до 20-ліття з дня смерті поета-політв'язня, лауреата Державної премії України ім. Т. Шевченка Тараса Мельничука / Мирослав Лазарук // Вільний голос. – 2015. – 26 берез. – С. 3. ; 2 квіт. – С.4.

Поховати коло маминої хати... :[заповіт поета Т. Мельничука] // Вільний голос. – 2015. – 2 квіт. – С.8.

Пушик С. «Мельничукознавці» на могилі поета :[спроба виправити десятки вигадок про поета Тараса Мельничука, його творчість і долю] / Степан Пушик // Дзвін. – 2011. – № 10. – С. 96 – 112.

Рябий В. «Я ще ніколи не писав сльозами...» : [Степан Григорчук із Снятинського району , автор збірки віршів «Джур-криниця» про Тараса Мельничука] / Василь Рябий // Вільний голос. – 2014. – 20 берез. – С. 10.

Юсип Д. « У пісні перейду. Переплавлюсь у звуки...» :[Тарас Мельничук] / Дмитро Юсип // Дзвін. – 2008. – № 8. – С. 118 – 123.

Підготувала Руслана Ониськів
провідний бібліограф